

Motion till riksdagen 2007/08:Sk370

av **Karin Pilsäter (fp)**

Expertskatt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta forskarstuderande stanna och arbeta efter examen.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bredda och förlänga möjligheten till expertskattenedsättning.

¹ Yrkande 1 hänvisat till SfU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Målen för den ekonomiska politiken – ökat ekonomiskt välstånd för människor i Sverige och minskat utanförskap – kan bara nås i internationell samverkan. Ett isolerat Sverige skulle få mycket lägre levnadsstandard, med alla etablerade måttstockar mätt. Det är bara genom att handla med andra länder vi kan bevara och utveckla vår standard.

När vi väl bestämt oss för att isolering inte är vår väg, träder vi in på en tävlingsarena. För våra handelspartners är också våra medtävlare. Världen är en marknadsplats och varje riktig marknad kännetecknas av konkurrens. På dagens världsmarknad råder en stenhård konkurrens. En del som beskriver detta nöjer sig inte ens med tävlingsarenan som metafor utan använder militära begrepp, som ”marknadskrig” och ”strävan att erövra herravälde över strategiska tillgångar”, för att ge en bild av intensiteten och dramatiken.

Om vi säger att den nu aktuella globaliseringsvågen startade när världshandeln började växa betydligt snabbare än världens BNP, vilket inträffade i början av 1970-talet, har det varit en klart sämre period för Sverige än de hundra åren dessförinnan. En sådan förändring borde ha varit goda nyheter för Sverige, för vi har traditionellt varit duktiga på export, men vi lyckades inte utnyttja situationen. Det är andra länder som sedan dess har stigit i den internationella välståndsligan. Sverige har sjunkit kraftigt. Fallet inträffade från början av 1970-talet till början av 1990-talet. Därefter har det hejdats, men vi har inte återtagit förlorad terräng. Därför krävs en storsatsning på kvalificerad forskning.

Lika viktiga förutsättningar för att skapa excellenta forskningsmiljöer är externa faktorer som att landet har ett skolsystem som uppmuntrar till kreativitet och kunskapsökande. För att byta ”brain drain” mot ”brain gain” – att forskare från hela världen lockas till Sverige – krävs också goda sociala villkor och ett kulturellt och vetenskapligt klimat som stimulerar till fri forskning och nya upptäckter.

I en globaliserad ekonomi konkurrerar inte bara företagen världen över om kunder utan även om kompetenta medarbetare. Ska Sverige kunna utvecklas som kunskapsnation och behålla en stark ekonomisk tillväxt, behövs en ökad invandring av kvalificerad arbetskraft.

Ett grundproblem är förstås de strikta regler för arbetskraftsinvandring som finns, och att forskarstuderande efter avlagd examen inte tillåts stanna och fortsätta sitt värv, även om de får tjänster. Detta borde vara ett första steg på vägen mot en öppnare arbetskraftsinvandring.

Vårt relativt höga skattetryck anges ofta som ett hinder då företag och universitet/högskolor vill rekrytera nödvändig kompetens utomlands. I januari 2001 infördes därför en skattelättnad i form av den s.k. expertskatten som ett incitament att kunna rekrytera utländsk nyckelkompetens. Lagstiftningen omfattar experter, forskare och andra nyckelpersoner som arbetar tillfälligt i Sverige. För vissa av grupperna gäller särskilda kompetenskrav. Skattelättnaden innebär att 25 procent av inkomsten och vissa andra omkostnader blir skattefria och undantas från sociala avgifter.

Fel! Okänt namn på

Expertskatten är ett viktigt redskap i rekryteringen av utländsk nyckelkompetens. Men i dess nuvarande form har den fungerat otillfredsställande. Den lagstiftning som finns har inte skapat de effekter som avsågs. Ansökningsförfarandet anses krångligt och utfallet oförutsägbart.

I Sverige bedöms varje enskilt fall huruvida det uppfyller de särskilda kriterier som fastställts för att en person ska kunna betraktas som expert eller annan nyckelperson. I de fall där särskilda kompetenskrav krävs blir därför osäkerheten stor om skattelättnaden kommer att beviljas eller inte. Detta skapar en osäkerhet hos såväl företag och institutioner som den enskilde som överväger en flytt.

Danmark nämns ofta som ett föregångsland när det gäller hanteringen av expertskatten. Där har ett annat system än det svenska valts – en ren lönegräns, 60 100 DKR/månad utan krav på uppvisande av specifik kompetens. För forskare inom såväl offentlig som privat verksamhet finns ingen lönegräns, däremot ställs krav på att det ska vara fråga om forsknings- och utvecklingsarbete enligt OECD:s definition. Den danska modellen har fördelen att den är förutsägbar eftersom den bygger på en ren inkomstgräns.

Det är dags att göra expertskatten mer generös. Utvidga kretsen forskare och experter som kan omfattas av den lägre skatten och låt tiden den kan gälla förlängas till 5 år.

Stockholm den 4 oktober 2007

Karin Pilsäter (fp)